

Praktijkboek verjarings- en vervaltermijnen in de bouw

ISBN 978-90-78066-42-2
NUR 822

© 2010, S.J.H. Rutten, Stichting Instituut voor Bouwrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeverij. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h tot en met 16m Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 27 november 2002, Stb. 2002, 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de Stichting Instituut voor Bouwrecht te wenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Praktijkboek verjarings- en vervaltermijnen in de bouw

mr. S.J.H. Rutten

Voorwoord

Bij het ter perse gaan van dit voor de bouwrechtpraktijk zeer welkome boekwerk, werd in het advocatenblad, nr. 9 van 2010, aandacht besteed aan de vraag of stuiting tijdens onderhandelingen nodig is of niet. In het artikel werd het arrest van de Hoge Raad besproken inzake Koninklijke Reesink/Gemeente Appeldoorn (HR 9 april 2010, NJ 2010,214). In het arrest wordt de duidelijke lijn van de Hoge Raad bevestigd dat onderhandelingen de verjaring niet stuiten.

Het is de nachtmerrie van iedere praktiserende advocaat dat een termijn over het hoofd wordt gezien of dat een termijn voor een verjaringstermijn wordt aangezien terwijl deze een vervaltermijn is. Ongelukken hiermee komen helaas maar al te vaak voor, zo blijkt uit de jurisprudentie. Het leerstuk van de verval- en verjaring is weerbarstig en noopt tot het steeds weer goed lezen van de regelgeving.

Het is dan ook toe te juichen dat de zeer ervaren bouwrechtadvocaat mr. S.J.H. Rutten het op zich heeft genomen dit onderwerp voor het bouwcontractenrecht eens goed uit te spitten en overzichtelijk uiteen te zetten.

Het leerstuk wordt in Hoofdstuk 1 in algemene zin besproken, waarmee het kader is gegeven voor de overige hoofdstukken. In die andere hoofdstukken komen de belangrijkste wettelijke regelingen en algemene voorwaarden in het bouwcontractenrecht langs, waaronder ook de aanbestedingsregelgeving. De bespreking is voorzien van veel voorbeelden en jurisprudentie, zodat de lezer een volledig beeld krijgt van alle perikelen die zich kunnen voordoen.

Het boek is een naslagwerk voor de dagelijkse praktijk en als voorzitter van de Vereniging voor Bouwrecht-Advocaten beveel ik het aan iedereen die met termijnen te maken krijgt, van harte aan.

Zeist, juli 2010

Mr. ing. J.J. van de Vijver

Inhoudsopgave

Voorwoord

v

1 Verjaring en verval

1.1	Inleiding	1
1.2	De algemene regels omtrent verjaring in Boek 3 BW	2
1.2.1	Omschrijving en rechtvaardiging van bevrijdende verjaring	2
1.2.2	Gevolgen van verjaring	3
1.2.3	Geen ambtshalve toepassing van verjaring	4
1.2.4	Bevoegdheid tot verrekening en tot opschorting na verjaring	4
1.2.5	Stuiting van verjaring	4
1.2.5.1	Schriftelijke aanmaning (artikel 3:317 lid 1 BW)	5
1.2.5.2	Schriftelijke mededeling (artikel 3:317 lid 1 BW)	5
1.2.5.3	Instellen eis en andere daden van rechtsvervolgung (artikel 3:316 lid 1 BW)	6
1.2.5.4	Erkenning (artikel 3:318 BW)	7
1.2.5.5	Stuiting door onderhandelingen?	8
1.2.5.6	Welke stuitingshandelingen in welke gevallen?	8
1.2.5.7	Gevolgen van stuiting	9
1.2.6	Afstand van verjaring	10
1.2.7	Verkorting en verlenging van wettelijke verjaringstermijnen	10
1.3	Verval en soorten vervaltermijnen	11
1.3.1	Verschillen tussen verjaringstermijnen en vervaltermijnen	12
1.3.2	Gevolgen verstrijken vervaltermijn	13
1.3.3	Geen ambtshalve toepassing van vervaltermijnen die niet van openbare orde zijn	14
1.3.4	Sauveren van een rechtsvordering die aan een vervaltermijn onderhevig is	14
1.3.5	Verkorting en verlenging van wettelijke vervaltermijnen	15
1.3.6	Stuiting of schorsing vervaltermijn door onderhandelingen?	16
1.3.7	Geldt artikel 3:316 lid 2 BW ook voor vervaltermijnen?	16
1.4	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	19
1.4.1	Artikel 6:248 lid 2 BW	19
1.4.2	Onredelijk bezwarende bedingen in algemene voorwaarden	19

2 Enkele verjarings- en vervaltermijnen in Boek 3 en Boek 7 BW

2.1	Inleiding	21
2.2	Enkele verjaringstermijnen in Boek 3 BW	21
2.2.1	Artikel 3:306 BW: de algemene verjaringstermijn van twintig jaren	22

2.2.2	Artikel 3:307 BW: verjaring rechtsvordering tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst tot een geven of een doen	22
2.2.3	Artikel 3:310 lid 1 en lid 2 BW: verjaring rechtsvordering tot vergoeding van schade of tot betaling van een bedongen boete	23
2.2.4	Artikel 3:311 lid 1 BW: verjaring rechtsvordering tot ontbinding van een overeenkomst op grond van een tekortkoming in de nakoming of tot herstel van een tekortkoming	25
2.3	Enkele verjaringstermijnen in Boek 7 BW	26
2.3.1	Koop: artikel 7:23 BW	26
2.3.1.1	Aanneming van werk: artikel 7:761 BW	27
2.3.1.2	Artikel 7:762 BW: verzwegen gebreken	30
2.3.1.3	Overgangsrecht titel 12 Boek 7 BW	30
2.4	Klachtvervaltermijnen in het BW	32
2.4.1	Artikel 6:89 BW: protesteren binnen bekwame tijd	32
2.4.1.1	Inleiding	32
2.4.1.2	Karakter 'bekwame tijd' termijn	33
2.4.1.3	Vorm en inhoud van het protesteren	33
2.4.1.4	Toepassing	33
2.4.2	Artikel 7:23 lid 1 BW: de klachtplicht bij koop	34
2.4.2.1	Inleiding	34
2.4.2.2	Karakter termijn	35
2.4.2.3	Vorm en inhoud	35
2.4.2.4	Toepassing	35

3 Het aanbestedingsrecht

3.1	Inleiding	39
3.2	De UAR-vervaltermijn	39
3.2.1	Inleiding	39
3.2.2	Karakter UAR-vervaltermijn	40
3.2.3	Aanvang UAR-vervaltermijn	41
3.2.4	De tenzij-clausule	43
3.2.5	Toepassing UAR-vervaltermijn	44
3.2.6	Mogelijke gevolgen van laat klagen binnen de vervaltermijn	45
3.2.7	Welke vorderingen vallen onder het UAR-vervalbeding?	47
3.3	ARW 2005	47
3.3.1	Inleiding	47
3.3.2	De Alcatel-voorziening	48
3.3.3	Aanvang en einde Alcatel-termijn	50
3.3.4	De Alcatel-termijn is geen vervaltermijn	51
3.3.5	Alcatel-vervaltermijnen in de aanbestedingsstukken	51
3.3.6	Het vervalbeding van artikel 2.33.2 ARW 2005	52
3.4	Het Bao en het Bass	53
3.5	De Wira	54
3.5.1	Inleiding	54
3.5.2	De opschortingstermijnen in de Wira	55
3.5.3	De vervaltermijnen voor vorderingen tot vernietiging in de Wira	56
3.6	Vervaltermijn op basis van redelijkheid en billijkheid?	57

4	De SR 1997	
4.1	Inleiding	59
4.2	De relevante bepalingen	59
4.3	Karakter van de termijnen van artikel 19 lid 1 SR 1997	60
4.3.1	De vervaltermijn van vijf jaren inzake de aansprakelijkheid van de architect (artikel 19 lid 1, eerste zin)	60
4.3.2	De procesrechtelijke vervaltermijn van vijf jaren (artikel 19 lid 1, tweede zin)	61
4.3.3	Aanvang van de twee vervaltermijnen	61
4.4	Welke vorderingen vallen onder de werking van het vervalbeding?	62
4.5	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	62
5	De RVOI 2001	
5.1	Inleiding	65
5.1.1	De relevante bepalingen	65
5.2	Het karakter van de drie vervaltermijnen in artikel 16 lid 11 RVOI 2001	66
5.2.1	De eerste vervaltermijn: binnen bekwame tijd protesteren	66
5.2.1.1	Samenvattend	70
5.2.2	De tweede vervaltermijn: de vervaltermijn van vijf jaar	71
5.2.3	De derde vervaltermijn: de vervaltermijn van twee jaar	71
5.3	Welke vorderingen vallen onder de vervaltermijnen?	72
5.4	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	72
6	De DNR 2005	
6.1	Inleiding	75
6.2	De relevante bepalingen	75
6.3	Het karakter van de vier vervaltermijnen in artikel 16 DNR 2005	76
6.3.1	De vervaltermijn inzake de aansprakelijkheid (lid 1)	76
6.3.2	Met bekwame spoed in gebreke stellen (lid 2)	77
6.3.3	De vervaltermijn van twee jaren na ingebrekestelling (lid 3)	78
6.3.4	De vervaltermijn van vijf jaren na einde opdracht (lid 4)	78
6.3.5	Samenvattend	79
6.4	Welke vorderingen vallen onder de vervaltermijnen?	79
6.5	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	80
7	De UAV 1989	
7.1	Inleiding	81
7.2	De vervaltermijn inzake verborgen gebreken	81
7.2.1	De relevante bepalingen	81
7.2.2	Karakter van de verborgen gebreken termijn	82
7.2.3	Welke vorderingen vallen onder de werking van de vervaltermijn?	82
7.2.4	Aanvang van de vervaltermijn inzake verborgen gebreken	83
7.2.5	Mededeling doen van een verborgen gebrek binnen een redelijke termijn	84
7.2.6	Verjaringstermijn na melding van het verborgen gebrek	85
7.2.7	Nieuwe vervaltermijn na herstel	86

7.2.8	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	87
7.2.8.1	Artikel 6:248 lid 2 BW	87
7.2.8.2	Onredelijk bezwarend	88
7.2.9	Gevallen waarin de opdrachtgever niet met lege handen staat indien de vervaltermijn voor verborgen gebreken is verstreken	89
7.2.9.1	Het werk is nog niet opgeleverd	89
7.2.9.2	Het gebrek is geen verborgen gebrek	89
7.2.9.3	Gebreken waarvoor de aannemer een garantie heeft verstrekt	89
7.2.9.4	Het geval als bedoeld in artikel 1645 BW	89
7.2.9.5	In het verleden reeds door de aannemer herstelde gebreken	90
7.2.9.6	Gebreken waarvoor de aannemer herstel heeft toegezegd	90
7.2.9.7	Door de aannemer verzwegen gebreken	90
7.2.9.8	Natuurlijke verbintenissen	91
7.2.9.9	Gevallen waarin het beroep van de aannemer op de vervaltermijn naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.	91
7.2.10	De verhouding tussen de vervaltermijn voor verborgen gebreken en de verjaringstermijnen van artikel 7:761 BW	91
7.3	Het geval voorzien in artikel 1645 (oud) BW	92
7.3.1	De relevante bepalingen	92
7.3.2	Karakter van de termijn van tien jaren van artikel 1645 (oud) BW	92
7.3.3	Aanvang van de termijn van tien jaren	93
7.3.4	Verjaringstermijn na aansprakelijkstelling	94
7.4	Garanties	94
7.4.1	De relevante bepalingen	94
7.4.2	Karakter van de garantietermijn	95
7.4.3	Aanvang en duur van de garantietermijn	96
7.4.4	Verjaringstermijn na aanspraak op de garantie	96
7.4.5	Nieuwe garantietermijn na herstel	97
7.4.6	Verhouding garantie / verborgen gebrek	97
7.5	Paragraaf 6 lid 15 UAV 1989	97
7.5.1	De relevante bepaling	97
7.5.2	Karakter van de termijn: vervaltermijn?	98
7.5.3	Welke vorderingen vallen onder de werking van paragraaf 6 lid 15?	99
7.5.4	De aanspraak	99
7.5.5	Verjaringstermijn na kenbaar maken aanspraak	100
7.6	Paragraaf 49 lid 3 UAV 1989: de vervaltermijn inzake de eindafrekening	100
7.6.1	De relevante bepalingen	100
7.6.2	Karakter van de termijn van zes maanden	100
7.6.3	Welke vorderingen vallen onder de werking van het vervalbeding	101
7.6.4	Aanvang van de termijn van zes maanden	101
7.6.4.1	De definitieve beslissing	101
7.6.4.2	Aangetekende brief, vestigen van aandacht op termijn	102
7.6.4.3	De tenzij-clausule	103

8	De UAV-GC 2005	
8.1	Inleiding	105
8.2	De vervaltermijnen inzake gebreken in het werk na oplevering	105
8.2.1	De relevante bepalingen	105
8.2.2	Karakter van de termijnen	106
8.2.3	Welke vorderingen vallen onder de werking van de vervaltermijnen?	107
8.2.4	Aanvang van de vervaltermijnen inzake gebreken	107
8.2.5	Protesteren ter zake van een gebrek binnen bekwame tijd	108
8.2.6	Verjaringstermijn na melding van het gebrek	108
8.2.7	Nieuwe vervaltermijn na herstel	110
8.2.8	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	111
8.2.8.1	Algemene wettelijke regel	111
8.2.8.2	Onredelijk bezwarend	111
8.2.9	De verhouding tussen de vervaltermijn voor gebreken en de verjaringstermijnen van artikel 7:761 BW	112
8.3	De vervaltermijn inzake tekortkomingen in het gerealiseerde Meerjarig Onderhoud na afloop van de Meerjarige Onderhoudsperiode	112
8.3.1	De relevante bepalingen	112
8.3.2	Karakter van de termijn van één jaar	113
8.3.3	Welke vorderingen vallen onder de werking van de vervaltermijn?	113
8.3.4	Aanvang van de vervaltermijn inzake tekortkomingen in het Meerjarig Onderhoud	114
8.3.5	Protesteren ter zake van een tekortkoming binnen bekwame tijd	114
8.3.6	Verjaringstermijn na melding van tekortkoming	114
8.3.7	Nieuwe vervaltermijn na herstel	114
8.3.8	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	115
8.4	De vervaltermijn inzake de eindafrekening	115
8.4.1	De relevante bepalingen	115
8.4.2	Karakter van de termijn van zes maanden	115
8.4.3	Welke vorderingen vallen onder de werking van het vervalbeding?	115
8.4.4	Aanvang van de termijn van zes maanden	116
8.4.4.1	De definitieve beslissing	116
8.4.4.2	Aangetekende brief, vestigen van aandacht op termijn	117
8.4.4.3	De tenzij-clausule	118
9	De GIW koop-/aannemingsovereenkomst	
9.1	Inleiding	119
9.2	De vervaltermijn inzake verborgen gebreken	119
9.2.1	De relevante bepalingen	119
9.2.2	Karakter van de verborgen gebreken termijn	120
9.2.3	Welke vorderingen vallen onder de werking van het vervalbeding?	120
9.2.4	Aanvang van de vervaltermijn inzake verborgen gebreken	121
9.2.5	Mededeling doen van een verborgen gebrek binnen een redelijke periode na ontdekking	122
9.2.6	Verjaringstermijn na mededeling van het verborgen gebrek	124
9.2.7	Nieuwe vervaltermijn na herstel	125

9.2.8	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	125
9.2.8.1	Algemene wettelijke regel	125
9.2.8.2	Onredelijk bezwarend	126
9.2.9	Gevallen waarin de verkrijger niet met lege handen staat indien de vervaltermijn voor verborgen gebreken is verstreken	126
9.2.9.1	De woning is nog niet opgeleverd	127
9.2.9.2	Het gebrek is geen verborgen gebrek	127
9.2.9.3	Het ernstig gebrek als bedoeld in artikel 18 lid 3 AV	127
9.2.9.4	Non conformiteit van de grond	127
9.2.9.5	In het verleden reeds door de ondernemer herstelde gebreken	127
9.2.9.6	Gebreken waarvoor de ondernemer herstel heeft toegezegd.	127
9.2.9.7	Door de ondernemer verzwegen gebreken.	127
9.2.9.8	Gebreken waarvoor een GIW garantie geldt	128
9.2.9.9	Natuurlijke verbintenis	128
9.2.9.10	Gevallen waarin het beroep van de ondernemer op de vervaltermijn naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.	128
9.2.10	De verhouding tussen de vervaltermijn voor verborgen gebreken en de verjaringstermijnen van artikel 7:761 BW	128
9.3	De vervaltermijn inzake ernstige gebreken	128
9.3.1	De relevante bepalingen	128
9.3.2	Karakter van de ernstige gebreken termijn	129
9.3.3	Welke vorderingen vallen onder de werking van het vervalbeding?	129
9.3.4	Aanvang van de vervaltermijn inzake ernstige gebreken	130
9.3.5	Melding van een ernstig gebrek binnen bekwame tijd	130
9.3.6	Verjaringstermijn na mededeling van het ernstig gebrek	130
9.3.7	Nieuwe vervaltermijn na herstel?	131
9.4	Non conformiteit van de grond	132
9.5	Het nieuwe model koop-/aannemingsovereenkomst met algemene voorwaarden van Bouwend Nederland, NEPROM en NVB	132
10	De GIW Garantie 2007	
10.1	Inleiding	135
10.2	De GIW garantie	135
10.2.1	De relevante bepalingen	135
10.2.2	Karakter van de garantietermijnen	136
10.2.3	Aanvang garantietermijn	137
10.2.4	Duur garantietermijn	137
10.2.5	Zo spoedig mogelijk schriftelijk verzoek tot herstel indien	138
10.2.6	De verjaringstermijn na schriftelijk verzoek tot herstel	138
10.2.7	De vervaltermijn van artikel 10.4 GWR 2007	138
10.2.8	Redelijkheid en billijkheid, onredelijk bezwarend	139
10.2.9	Verhouding GIW garantietermijnen / verborgen c.q. ernstig gebrek	140
10.3	Termijnen rond het beroep op de gebrekenwaarborg	140
	Wettenregister	143
	Trefwoordenregister	147

